

АНАЛІЗ ЕФІРНОЇ ОЛІЇ З НАСІННЯ *NIGELLA ARVENSIS* L.

Види роду Чорнушка (*Nigella* L.) – однорічні культивовані рослини родини жовтецеві, насіння яких використовують у народній медицині як жовчогінний, сечогінний, вітрогінний, лактогенний засіб під назвою “Чорний кмин” [1]. Науковці вивчають антиоксидантні, антимікробні та протиракові властивості цих рослин [2]. В Україні культивують два види роду – *Nigella sativa* та *Nigella damascena*.

Мета наших досліджень – аналіз ефірної олії з насіння малопоширеної та недостатньо вивченої в науковому відношенні чорнушки польової (*Nigella arvensis*).

Рослини для досліджень було вирощено в умовах Тернопільської обл. Ефірну олію отримали з висушеного стиглого насіння чорнушки

польової шляхом перегонки з водяною парою. Хромато-мас-спектрометричний аналіз зразків ефірної олії здійснено на газовому хроматографі Agilent Technologies 6890 N.

Встановлено, що в насінні *Nigella arvensis* накопичується (0,42±0,13) % ефірної олії з пряно-пекучим смаком. ВЕГХ-аналіз показав наявність 53 сполук в ефірній олії рослини, серед яких домінує моноциклічний монотерпеноїд карвон (46,60 %). У меншій кількості в ефірній олії рослини виявлено карвакрол, метилкарвакрол, ліналоол тощо. Відомо, що карвон є головним компонентом ефірної олії ммину звичайного, тому в перспективі вважаємо доцільним дослідження антимікробних та вітрогінних властивостей ефірної олії з насіння *Nigella arvensis*.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Сербін А. Г. Фармацевтична ботаніка / А. Г. Сербін, Л. М. Сіра, Т. О. Слободянюк. – Вінниця : Нова книга, 2007. – С. 153.

2. Burits M. Antioxidant activity of *Nigella sativa* essential oil / M. Burits, F. Bucar // *Phytother. Res.* – 2000. – 14 (5). – P. 323–328.

О. І. Лебідь, С. М. Марчишин, В. В. Шманько

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО

ВИЗНАЧЕННЯ ВМІСТУ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН У ЗБОРІ З ПРОТИЗАПАЛЬНОЮ АКТИВНІСТЮ

Захворювання пародонта в структурі стоматологічних хвороб на сьогодні займають друге місце після карієсу і залишаються однією з актуальних проблем сучасної дитячої стоматології.

Беручи до уваги патогенетичні механізми розвитку захворювання пародонта на фоні аліментарно-конституційного ожиріння та провівши огляд існуючих на даний час схем лікування гінгівіту і генералізованого пародонтиту, ми застосували, поряд зі стандартними методами лікування, препарат місцевої дії та фітозбір, що спрямовані на ліквідацію запальних і запально-дистрофічних процесів у тканинах пародонта та відновлення місцевого імунного захисту в дітей з аліментарно-конституційним ожирінням. Це дозволяє досягти підвищення ефективності лікування гінгівіту та генералізованого пародонтиту, продовжити ремісію та уникнути можливих ускладнень лікування.

До складу розробленого нами фітозбору входять: насіння льону, квітки цмину, трава хво-

ща польового, плоди чорниці, кора крушини, листки шавлії лікарської. Враховуючи те, що досліджуваний фітозбір має виражені протизапальні й антисептичні властивості, метою наших досліджень було встановити, за рахунок яких біологічно активних речовин проявляється даний фармакологічний ефект.

Дослідження проводили на спектрофотометрі Lambda 25 UV (“Perkin Elmer”, США). Вміст флавоноїдів визначали у перерахунку на рутин при довжині хвилі 410 нм, суми фенольних сполук – у перерахунку на галову кислоту при 270 нм, гідроксикоричних кислот – у перерахунку на хлорогенову кислоту при 327 нм. Дубильні речовини визначали перманганатометричним методом. За результатами проведених досліджень, встановлено, що вміст фенольних сполук становив (5,75±0,01) %, флавоноїдів – (4,07±0,001) %, гідроксикоричних кислот – (2,69±0,003) %, дубильних речовин – (12,78±0,01) %.